ชื่อเรื่อง รูปแบบการจัดการภาวะโภชนาการเกินในเด็กชั้นประถมศึกษาในเขตเทศบาลเมือง และเทศบาลนครของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์

ผู้วิจัย วัฒพงษ์ ชิตทรงสวัสคิ์

ปริญญา ปร.ค. (ยุทธศาสตร์การพัฒนาภูมิภาค)

กรรมการที่ปรึกษา ผศ.คร.รังสรรค์ สิงหเลิศ

ประธานกรรมการ

ผศ.คร.สุณี สาชิตานันต์

กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะ โภชนาการเกินในเด็ก ชั้นประถม ศึกษาในเขตเทศบาลเมืองและเทศบาลนครของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ และ เพื่อสร้างรูปแบบการจัด การภาวะ โภชนาการเกินในเด็กชั้นประถมศึกษาที่เหมาะสม รวมทั้ง เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการจัดการภาวะ โภชนาการเกินในเด็กชั้นประถมศึกษา วิธีการคำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลทางตรง และ ทางอ้อมต่อการจัดการภาวะ โภชนาการเกินในเด็กชั้นประถมศึกษาในเขตเทศบาลและนคร เทศบาลของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ ประชากรเป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน เขตเทศบาลเมืองและเทศบาลนครของกลุ่มจังหวัดร้อยแก่นสารสินธุ์ จำนวน 8,307 คน โดย ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 382 คน ได้มาโดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทา โร ยามาเน่ เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์สมการ โครงสร้างเชิงเส้น (Path Analysis)

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการภาวะ โภชนาการเกิน ในเด็กชั้นประถมศึกษาที่ได้จากผลวิจัยในระยะที่ 1 นำร่างรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาวิพากษ์ โดยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน ใช้การประชุมย่อย (Focus Group) ร่วมกันวิพากษ์ ร่างรูปแบบที่ผู้วิจัย จัดสร้างขึ้นและเสนอ แนะรูปแบบในกลุ่มย่อยของตนเอง แล้วมาสรุปและ อภิปรายผลทั้งหมดในที่ประชุมใหญ่ (Brainstorming) เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการภาวะ โภชนาการเกินในเด็กชั้นประถมศึกษา จากนั้นนำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินรูปแบบ เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการภาวะ โภชนาการเกินในเด็กชั้นประถมศึกษาที่สมบูรณ์

ระยะที่ 3 การทดลอง และการประเมินผลของรูปแบบการจัดการภาวะ โภชนาการ เกินในเด็กชั้นประถมศึกษา กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองร้อยเอ็ดคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 1 โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง จำนวน 40 กน โดยการเปรียบเทียบผลการทดลองก่อน และหลัง โดยวิเคราะห์ด้วย MANOVA (Repeated Measure)

ผลการวิจัยพบว่า

- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะ โภชนาการเกินในเด็กชั้นประถมศึกษา โดย เรียงลำคับตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย ที่มีค่านัยสำคัญที่ .05 ได้แก่ ปัจจัยการสร้างแรงจูงใจ (Beta = .337) รองลงมา คือ ปัจจัยความรู้เรื่อง โภชนาการและภาวะ โภชนาการเกิน (Beta = .225) อันดับที่ 3 คือ ปัจจัยการมีส่วนร่วม (Beta = .178) และสุดท้าย คือ ปัจจัยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรรม (Beta = .117)
- 2. ผลการประชุมกลุ่มย่อย การประชุมใหญ่ และการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้รูปแบบการจัดการภาวะโภชนาการเกินในเด็กชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย 7 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการให้ความรู้ โภชนาการและภาวะ โภชนาการ เกิน 2) กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 3) กิจกรรมการตรวจสุขภาพ ตรวจ ใจมัน คำนวณหาค่าดัชนีมวลกายและกิจกรรมสาธิตการอ่านฉลาก โภชนาการ 4) กิจกรรม อบรมผู้มีส่วนร่วมในการจัดการภาวะ โภชนาการเกินในเด็ก ได้แก่ ผู้ปกครอง ครูและ โรงเรียน และผู้ประกอบการขายอาหารในโรงเรียน 5) กิจกรรมการจัดการประกวดวัยใส่ใส่ใจโรดอ้วน 6) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน และ 7) กิจกรรมการจัดการประกวดโรงเรียนที่มีการจัดการภาวะ
- 3. ผลการทคลองรูปแบบการจัดการภาวะ โภชนาการเกินในเด็กชั้น ประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีผลทำให้การจัดการภาวะ โภชนาการเกินดีขึ้นมากกว่าก่อนการ ทคลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งการทคสอบ โดยรวม (Multivariate Test) และ การทคสอบทีละตัวแปร (Univariate Test)

Title: A Model for Over-Nutrition Management in Primary School Students in

Municipality of Roi-Kaen-Sara-Sin Province Group

Author: Watanapong Chitsongsawat Degree: Ph.D. (Regional Development Strategies)

Advisor: Asst.Prof. Dr.Rungsan Singhalert Chairman

Asst.Prof. Dr.Sunee Sathitanant Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2012

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the factors that affected over nutrition in primary school students in the municipalities of Roi-Kaen-San-Sin province group, to formulate a model to manage over nutrition in primary school students as well as to test and evaluate the model. The research was conducted in three following phases.

Phase 1 This was a quantitative research aiming to study the factors that affected the over nutrition in primary school students in the municipalities of Roi-Kaen-San-Sin province group. The population of the research was 8,307 Grade -6 students in the municipalities of Roi-Kaen-San-Sin province group. The sample size was 382 students which was determined according to Yamane's formula and all the data were collected by using a questionnaire and analyzed by using the structural equation model. The Path analysis technique was also applied to evaluate the model with the empirical data.

Phase 2 This was a qualitative research on the construction of the model for the over nutrition in primary school students in the municipalities of Roi-Kaen-San-Sin province group, which was continuously conducted from the Phase1. A drafted model created by the researcher was first criticized by 20 experts in small focus groups, followed by brainstorming ideas and suggestions by all experts to come up with a revised drafted model. Then another group of experts evaluated the model once again to construct a complete model for over nutrition management in primary school students.

Phase 3 In the experiment and evaluation of this model, the sampling group was 40 students of Wat Sa Thong School. The results of the pre and post experiments were compared and analyzed by MANOVA.

The major findings of this research are shown as follows:-

- 1. The factors that affected over nutrition management in primary school students revealed the statistical significance at 0.05 level; namely, motivation (Beta=.337), knowledge of nutrition and over nutrition (Beat=.225), participation (Beta=.178) and modification (Beta=.117) respectively.
- 2. According to the focus groups, brainstorming and evaluation of this model by the experts, the model was composed of seven activities: 1. Nutrition and Over Nutrition Workshop, 2. Behavior Modification Workshop, 3. Medical and Cholesterol Check for the Students to Calculate BMI and Read Food Nutrition Labels 4. Workshop for the Over Nutrition Management, 5. Teenagers and Over Nutrition Contest, 6. Visits to Students' Houses, and 7. The Best Over nutrition Management School Contest.
- 3. According to the Multivariate Test and Univariate Test, the primary schools had better management in over nutrition in students than before the experiment with the statistical significance level at 0.05 level.